

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 21st Century Learning Skills of Students in the Faculty of Nursing, Kasem Bandit University

พิมพ์พัฒน์ จันท์เทียน, ศศ.ด. (การอาชีวศึกษา) ¹

Pimpat Chantian, Ph.D. (Vocational Education) ¹

มาลินี ปันดี, กศ.ด. (การบริหารการพยาบาล) ²

Malinee Pandee, Ph.D. (Nursing Management) ²

ธนะวัฒน์ รวมสุก, พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน) ³

Tanawat Ruamsook, M.N.S. (Community Nurse Practitioner) ³

Received: September 1, 2023

Revised: December 23, 2023

Accepted: December 24, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละชั้นปี และศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำนวน 221 คน และผู้ให้ข้อมูลเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวน 5 คน เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีค่าความเชื่อมั่น .91 และแบบสัมภาษณ์การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือน มกราคม 2566 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน one-way ANOVA (ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Dunnett T3 และ Bonferroni) และวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

^{1,3} อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

^{1,3} Instructor, Faculty of Nursing, Kasem Bandit University

¹ ผู้เขียนหลัก (Corresponding author) E-mail: pimpat.cha@kbu.ac.th

² อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเมธารัตน์

² Instructor, Faculty of Nursing, Metharath University

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยทักษะ 3Rs โดยรวม คะแนนเฉลี่ยทักษะ 8Cs โดยรวม และคะแนนเฉลี่ยทักษะ 2Ls โดยรวม ในระดับมาก ($M = 3.56, SD = .48$; $M = 3.97, SD = .40$ และ $M = 4.12, SD = .50$ ตามลำดับ) 2) นักศึกษาแต่ละชั้นปีมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่าน และคะแนนเฉลี่ยทักษะการคำนวณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 18.980, p < .001$ และ $F = 22.210, p < .001$ ตามลำดับ) 3) นักศึกษาแต่ละชั้นปีมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 3.040, p < .05$) 4) นักศึกษาแต่ละชั้นปีมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการเรียนรู้ และคะแนนเฉลี่ยทักษะภาวะผู้นำ ไม่แตกต่างกัน และ 5) ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สถาบันศึกษาควรกำหนดนโยบาย และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสมรรถนะรายชั้นปี

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า สถาบันการศึกษาพยาบาลควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามสมรรถนะรายชั้นปี และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา
คำสำคัญ: ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นักศึกษาพยาบาล

Abstract

This descriptive research aimed to compare the 21st century learning skills among students in the Faculty of Nursing and study the development of the 21st century learning skills. The participants were composed of 221, 1st–4th-year students in the Faculty of Nursing, Kasem Bandit University and five experts. The research instruments consisted of a demographic questionnaire, a 21st century learning skills assessment form with a reliability of .91, and a development of the 21st century learning skills interview form. Data were collected in January 2023. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA (multiple comparisons by Dunnett T3 and Bonferroni method), and content analysis.

The research results revealed that 1) the students had the overall mean scores of 3Rs skill, 8Cs skill, and 2Ls skill at a high level ($M = 3.56, SD = .48$; $M = 3.97, SD = .40$; and $M = 4.12, SD = .50$, respectively); 2) the students had statistically significantly different mean scores of reading skill and arithmetic skill ($F = 18.980, p < .001$ and $F = 22.210, p < .001$, respectively); 3) the students had statistically significantly different mean score of critical thinking and problem solving skill ($F = 3.040, p < .05$); 4) the students had no different mean scores of learning skill and leadership skill; and 5) for the development of the 21st century learning skills, the educational institutions should formulate policies and develop the learning skills according to the grade level competencies.

This research suggests that the educational institutions should provide learning management for developing the 21st century learning skills according to the grade level competencies as well as create good environments.

Keywords: 21st Century learning skills, Nursing students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากในอดีตมาก มีการเปิดกว้าง ยอมรับ และให้ความสำคัญกับข้อมูลความรู้และข่าวสารที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ดังนั้น การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงไม่ใช่กระบวนการถ่ายทอดความรู้อย่างเดียว นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ทักษะใหม่เพื่อความอยู่รอดในสังคม (Martin, 2012) และเป็นการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นทักษะที่เป็นคุณลักษณะสำคัญของการประสบความสำเร็จ และมีความจำเป็นต่อการทำงานและการแก้ปัญหาในสังคมปัจจุบัน (เอื้อจิต สุธพูล, ภาวิณี แพงสุข, และชลดา กิ่งมาลา, 2564) ทั้งนี้ การจัดการศึกษาและการเรียนรู้มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล มีทักษะจำเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีภาวะผู้นำ และมีการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นักศึกษาจึงต้องมีความรู้ในเนื้อหาและทักษะที่จะประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนความรู้เหล่านั้นให้เข้ากับเป้าหมายที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ รวมถึงเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามเนื้อหาและตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (Kay, 2010) และเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย การเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวม และการเรียนรู้เพื่อการนำไปปฏิบัติ มุ่งสร้างการทำงานให้เกิด

ผลสัมฤทธิ์ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพพึ่งพาตนเองได้ และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษากล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือ ทักษะการคิด ทักษะการทำงาน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการใช้ชีวิต ส่วนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทห้องเรียนมาตรฐาน เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล หลักสูตรการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และการพัฒนาครูผู้สอน เพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่จำเป็นและการพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่พึงประสงค์ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงให้ความสำคัญกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระบบและนอกระบบ ซึ่งเป็นการช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (สุวิจิตา จรุงเกียรติกุล, 2561)

การจัดการศึกษาพยาบาลมุ่งเน้นให้นักศึกษามีองค์ความรู้ทางการพยาบาล มีทักษะปฏิบัติ มีความสามารถในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างรอบคอบ ร่วมกับทีมสหวิชาชีพ การที่จะสร้างพยาบาลให้มีคุณลักษณะดังกล่าว จำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ เนื่องจากพยาบาลต้องปฏิบัติโดยตรงกับมนุษย์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งต้องมั่นใจว่าการปฏิบัตินั้นถูกต้องแม่นยำ เพราะมีความสำคัญต่อชีวิตและความปลอดภัยของผู้รับบริการ (จันทร์เพ็ญ อามพัฒน์ และคณะ, 2561) สถาบันการศึกษาพยาบาลจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญ

ของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และหาแนวทางการพัฒนาให้นักศึกษาเกิดทักษะดังกล่าว

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาแต่ละชั้นปี รวมทั้งศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและการเรียนการสอน ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

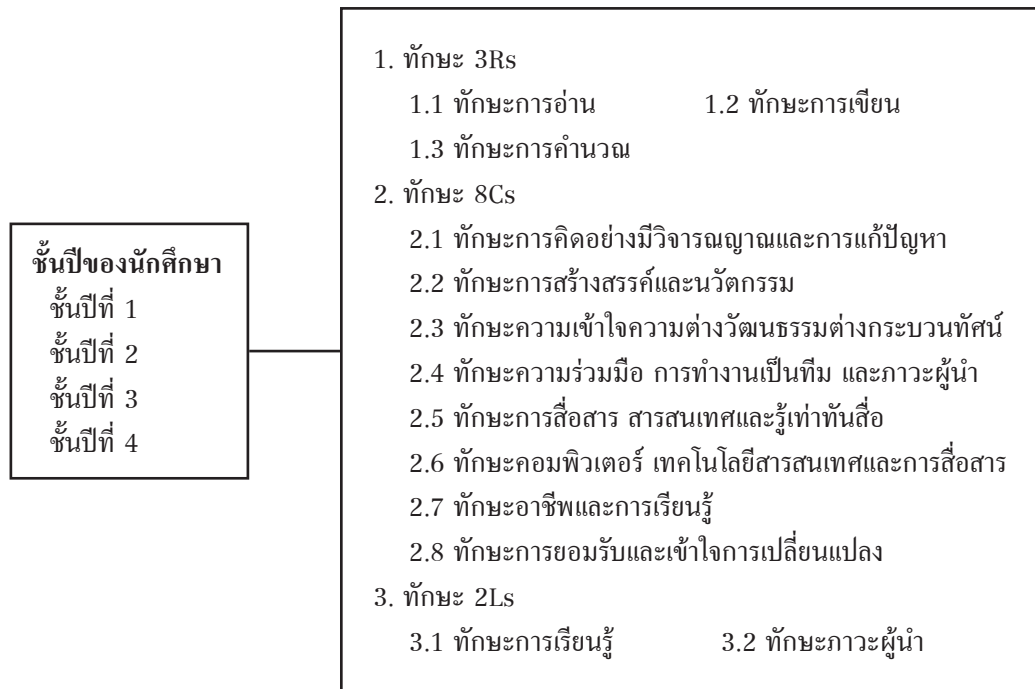
1. เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต แต่ละชั้นปี

3. เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของวิจารณ์ พานิช (2555) ในการศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วย 1) ทักษะ 3Rs ได้แก่ ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน และทักษะการคำนวณ 2) ทักษะ 8Cs ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนการทัศน์ ทักษะความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ และทักษะการยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลง และ 3) ทักษะ 2Ls ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ และทักษะภาวะผู้นำ โดยผู้วิจัยคาดว่านักศึกษาแต่ละชั้นปีมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประชากรเป็นนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1–4 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีการศึกษา 2565 จำนวน 309 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2565 และยินยอมเข้าร่วมการวิจัย คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1967) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 221 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ ตามสัดส่วนของประชากร จากนั้นสุ่มแบบเป็นระบบตามลำดับเลขที่

กลุ่มที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบ

หลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวน 5 คน

เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับอายุ และชั้นปีที่กำลังศึกษา จำนวน 2 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ

ชุดที่ 2 แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของวิจารณ์ พานิช (2556) ประกอบด้วย 1) ทักษะ 3Rs ได้แก่ ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน และทักษะการคำนวณ 2) ทักษะ 8Cs ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะ

การสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ และทักษะการยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลง และ 3) ทักษะ 2Ls ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ และทักษะภาวะผู้นำ รวมจำนวน 67 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากคะแนน 1-5 ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ส่วนเกณฑ์การแปลผลคะแนน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับน้อย (1.00-2.50 คะแนน) ในระดับปานกลาง (2.51-3.50 คะแนน) และในระดับมาก (3.51-5.00 คะแนน)

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้สำหรับสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ข้อคำถามประกอบด้วย 1) กระบวนการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน 2) ปัจจัยสนับสนุน/นโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 4) แนวทางการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา 5) แนวทางการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม 6) แนวทางการพัฒนาทักษะความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ 7) แนวทางการพัฒนาทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ 8) แนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ 9) แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความรู้ไปประกอบวิชาชีพ 10) แนวทางการพัฒนาด้าน soft skill/ การพัฒนาสมรรถนะ นักศึกษารายชั้นปี และ 11) ข้อคิดเห็นอื่นๆ

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือนี้ ผู้วิจัยนำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยอาจารย์มหาวิทยาลัยด้านการศึกษา และอาจารย์พยาบาล (2 คน) ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI) เท่ากับ

.92 ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีการศึกษา 2565 ที่ไม่ใช่อกลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของครอนบาช ได้ค่าเท่ากับ .91

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้ 1) หลังจากโครงร่างวิจัยได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (เอกสารรับรอง เลขที่ R010/65X วันที่ 27 ธันวาคม 2565) ผู้วิจัยจึงเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูล และ 2) ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และสิทธิในการถอนตัวจากการวิจัย รวมทั้งแจ้งว่าข้อมูลจะได้รับการเก็บรักษาเป็นความลับและนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น โดยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขออนุญาตดำเนินการวิจัยจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต พบนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์แต่ละชั้นปี ดำเนินการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างตามข้อความชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ ให้ตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที จากนั้นทำการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและการเรียนการสอนจำนวน 5 คน โดยใช้เวลาคนละประมาณ 1 ชั่วโมง ทั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมกราคม 2566

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่และร้อยละ ข้อมูลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาแต่ละชั้นปี วิเคราะห์ด้วยสถิติ one-way ANOVA โดยทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Dunnett T3 และ Bonferroni ส่วนข้อมูลการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีอายุอยู่ในช่วง 19–21 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 26.70 เท่ากัน รองลงมา คือชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 24 และชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 22.60 ตามลำดับ

2. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา

2.1 ทักษะ 3Rs พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยทักษะ 3Rs โดยรวมในระดับมาก ($M = 3.56$, $SD = .48$) เมื่อจำแนกเป็นรายทักษะ พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก 2 ทักษะ คือ ทักษะการอ่าน ($M = 3.61$, $SD = .54$) และทักษะการเขียน ($M = 3.61$, $SD = .58$) และมีคะแนนเฉลี่ยในระดับปานกลาง 1 ทักษะ คือ ทักษะการคำนวณ ($M = 3.44$, $SD = .69$)

2.2 ทักษะ 8Cs พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยทักษะ 8Cs โดยรวมในระดับมาก ($M = 3.97$, $SD = .40$) เมื่อจำแนกเป็นรายทักษะ พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยในระดับมากทั้ง 8 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ($M = 3.83$, $SD = .58$) ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ($M = 3.89$, $SD = .61$) ทักษะความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ($M = 4.01$, $SD = .66$) ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ($M = 4$, $SD = .58$) ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ ($M = 3.94$, $SD = .59$) ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($M = 3.98$, $SD = .60$)

ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ ($M = 4.06$, $SD = .62$) และทักษะการยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลง ($M = 4.06$, $SD = .58$) ซึ่งพบว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาจะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ทักษะ 2Ls พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยทักษะ 2Ls โดยรวมในระดับมาก ($M = 4.12$, $SD = .50$) เมื่อจำแนกเป็นรายทักษะ พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยในระดับมากทั้ง 2 ทักษะ คือ ทักษะการเรียนรู้ ($M = 4.18$, $SD = .57$) และทักษะภาวะผู้นำ ($M = 4.18$, $SD = .57$)

3. การเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาแต่ละชั้นปี

3.1 ทักษะ 3Rs พบว่า นักศึกษาแต่ละชั้นปีมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 18.980$, $p < .001$) เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Dunnett T3 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านสูงกว่าชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า นักศึกษาแต่ละชั้นปีมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคำนวณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 22.210$, $p < .001$) เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Dunnett T3 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคำนวณสูงกว่าชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคำนวณสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบทักษะ 3Rs ของนักศึกษาแต่ละชั้นปี

ทักษะ 3Rs	แหล่งความแปรปรวน	MS	F	p	ชั้นปี	M	คู่ที่แตกต่าง
ทักษะการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	4.44 .23	18.980	< .001	ปี 1	3.23	ปี 2 > ปี 1
					ปี 2	3.62	ปี 3 > ปี 1
					ปี 3	3.75	ปี 4 > ปี 1
					ปี 4	3.87	
ทักษะการเขียน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	.75 .33	2.260	.080	ปี 1	3.52	
					ปี 2	3.51	
					ปี 3	3.73	-
					ปี 4	3.70	
ทักษะการคำนวณ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	8.12 .37	22.210	< .001	ปี 1	2.97	ปี 2 > ปี 1
					ปี 2	3.41	ปี 3 > ปี 1
					ปี 3	3.87	ปี 3 > ปี 2
					ปี 4	3.50	ปี 3 > ปี 4 ปี 4 > ปี 1

3.2 ทักษะ 8Cs พบว่า นักศึกษาแต่ละชั้นปี มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 3.040, p < .05$) เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Bonferroni พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาสูงกว่าชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์

ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ และทักษะการยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลง พบว่า นักศึกษาแต่ละชั้นปี มีคะแนนเฉลี่ยทักษะดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

3.3 ทักษะ 2Ls พบว่า นักศึกษาแต่ละชั้นปี มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการเรียนรู้ และคะแนนเฉลี่ยทักษะภาวะผู้นำ ไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะ 2Ls ของนักศึกษาแต่ละชั้นปี

ทักษะ 2Ls	แหล่งความแปรปรวน	MS	F	p	ชั้นปี	M	คู่ที่แตกต่าง
ทักษะการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.19	.590	.630	ปี 1	4.00	-
	ภายในกลุ่ม	.32			ปี 2	4.14	
					ปี 3	4.07	
					ปี 4	4.07	
ทักษะภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	.40	1.250	.290	ปี 1	4.29	-
	ภายในกลุ่ม	.32			ปี 2	4.17	
					ปี 3	4.13	
					ปี 4	4.11	

4. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและการเรียนการสอน สรุปผลได้ดังนี้

4.1 กระบวนการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า อาจารย์พยาบาลเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่สภาการพยาบาลกำหนดและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การจัดการศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพนั้น อาจารย์พยาบาลจำเป็นต้องมีสมรรถนะและมีบทบาทในด้านต่างๆ โดยใช้ทฤษฎีและหลักการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตรและนำไปใช้ ด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านการวิจัยและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ด้านการสื่อสาร ความร่วมมือ และการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ด้านกฎหมาย/จริยธรรม และมีความเป็นมืออาชีพ ด้านการติดตามและประเมินผล รวมถึงด้านการจัดการ ภาวะผู้นำ และการเป็นผู้สนับสนุน โดยบริหารรายวิชาของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ตามหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ มีการสอนทั้ง online ร่วมกับ onsite และใช้กรณีศึกษาและสถานการณ์จำลองก่อนไปฝึก

ปฏิบัติจริง

4.2 ปัจจัยสนับสนุน/นโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ปัจจัยสนับสนุน/นโยบายที่คิดว่าจะช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 คือ ทุกภาคส่วน (หมายถึง ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และผู้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน จัดสิ่งแวดล้อมในการเรียน) ต้องมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน มีการกำหนดนโยบาย จัดทำแผนพัฒนา และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ระดับหลักสูตร การจัดการฝึกปฏิบัติของนักศึกษามีการใช้ห้องปฏิบัติการ โดยให้นักศึกษาเตรียมความพร้อมก่อนฝึกภาคปฏิบัติ และมีการประเมินผลหลังการสอน/ปฏิบัติ

4.3 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบ active learning โดยจัดกระบวนการสอนเพื่อให้นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลง โดยเน้น active learning และกำหนดสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลตามระดับชั้นปี

4.4 แนวทางการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา พบว่า

ในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ควรใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการร่วมกับการใช้เกมส์ ดังนี้ 1) ขั้นท้าทายความสามารถ (challenging) ใช้กระตุ้นให้นักศึกษาได้คิด โดยแบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่ม 2) ขั้นรวบรวมข้อมูล (collecting) ทำกิจกรรมเพื่อรวบรวมข้อมูลที่จะนำไปตอบคำถาม 3) ขั้นประมวลผลข้อมูล (processing) นำข้อมูลที่ได้นำมาทำการประเมินความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ 4) ขั้นนำเสนอข้อมูล (presenting) อภิปรายนำเสนอและสรุปผลข้อมูลอย่างเป็นเหตุผล โดยใช้เกมส์จิ๊กซอว์เป็นรางวัลเมื่อนักศึกษาสามารถระบุปัญหาของแต่ละกลุ่มได้ถูกต้อง 5) ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ (applying) นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยให้แบ่งกลุ่มใหม่ให้แต่ละกลุ่มเสนอการพยาบาลตามกลุ่มโรค แล้วให้แผ่นจิ๊กซอว์เป็นรางวัล 6) ขั้นประเมินผล (assessing) ใช้ความคิดเพื่อประเมินความรู้ที่ได้ว่ามีประโยชน์และมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด โดยนำแผ่นจิ๊กซอว์มาต่อรวม/สรุป 7) เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ encounter กับปัญหา เริ่มจากง่ายไปยาก ชับข้อ 8) แนะนำวิธีการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล เนื้อหา ทางออกในการแก้ปัญหา จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ 9) ส่งเสริมให้นักศึกษามีอิสระในการคิด เลือก ตัดสินใจ หาทางเลือกที่ดีที่สุด และ 10) จัดประสบการณ์ทั้งรายวิชาในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

4.5 แนวทางการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม พบว่า ในการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์และปัญหาเป็นหลัก และพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ให้นักศึกษามีปัจจัยในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการพยาบาล โดยเน้นให้นักศึกษามีความตระหนักในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เพื่อให้นักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักศึกษาจะเป็นที่ต้องการของโรงพยาบาลหรือหน่วยงานที่จะใช้บัณฑิต และเพื่อส่งเสริมให้บัณฑิต

เป็นบุคคลที่มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้ชี้แนะ ช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุน ส่วนนักศึกษาเปลี่ยนบทบาทจากที่นั่งเรียนและรอรับความรู้จากครูมาเป็นการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวจะเน้นให้นักศึกษาได้มีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาชีพพยาบาลทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ นอกจากนี้ยังจัดให้มีรายวิชาในหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนหลักการของการคิด การออกแบบนวัตกรรม โดยจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งภายในและภายนอกคณะ เพื่อต้อยอดหรือสนับสนุนให้นักศึกษาคิดหรืออยากทำ และจัดให้มีเวทีแสดงผลงานทั้งภายในและภายนอกคณะ รวมทั้งภายนอกมหาวิทยาลัย โดยทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่นั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ในรูปแบบที่แตกต่างกัน

4.6 แนวทางการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนการทัศน พบว่า ในการพัฒนาทักษะความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนการทัศน ควรจัดให้มีกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ควรสอนให้นักศึกษามี self awareness และมี sensitivity คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล กระตุ้นให้ศึกษาเรียนรู้ culture ของคนในสังคมที่หลากหลาย ทั้งเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม และอื่นๆ พัฒนาให้นักศึกษามีทักษะในการประเมินวัฒนธรรม ความเชื่อของคนในสังคมที่หลากหลาย ทั้งเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม และอื่นๆ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อสามารถดูแลผู้ป่วยที่หลากหลายวัฒนธรรมได้

4.7 แนวทางการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ พบว่า

ในการพัฒนาทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ควรมีการมอบหมายงานกลุ่มโดย แจกแจงบทบาทและหน้าที่ให้ชัดเจน มีการชื่นชมผู้ทำ หน้าที่ต่างๆ ในทีม และมีการสะท้อนคิดด้านการทำงาน เป็นทีม ความร่วมมือ และภาวะผู้นำ โดยนักศึกษาจะต้อง มีปัญญาเฉียบแหลม (Head) มีทักษะเห็นผล (Hand) มีสุขภาพที่แข็งแรง (Health) และมีจิตใจที่งดงาม (Heart) และมีความพร้อมที่จะเป็นบุคลากรภาครัฐที่มี สมรรถนะสูง ดำรงตนและปฏิบัติงานได้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และทำงาน อย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีความปรองดองและราบรื่น ซึ่งนำมาสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้ นักศึกษาได้ทำงานกับเพื่อนในชั้นปี รุ่นพี่รุ่นน้อง เพื่อน ต่างคณะและภายนอกมหาวิทยาลัย จัดให้นักศึกษาได้ แสดงบทบาททั้งผู้ร่วมทีมและหัวหน้าทีม และส่งเสริม ให้กำลังใจเมื่อทำได้ดี และให้คำแนะนำ สนับสนุน เมื่อ นักศึกษารู้สึกท้อแท้หรือพบปัญหา

4.8 แนวทางการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะ การสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ พบว่า ในการพัฒนา ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ ควรเน้น การพัฒนาให้นักศึกษาสามารถดำรงชีวิตและยืนหยัด ในโลกอนาคตได้อย่างมีความสุขทั้งด้านการดำเนิน ชีวิตและด้านหน้าที่การงาน สามารถปรับตัวให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นในศตวรรษนี้ สามารถเอาตัว รอดได้ เป็นบัณฑิตที่มีคุณสมบัติพร้อมและประสบ ความสำเร็จ โดยเสริมสร้างให้นักศึกษามีคุณลักษณะ และทักษะแห่งอนาคตใหม่ พัฒนาจิตสำนึกต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกต่อการเป็นพลเมืองและ จรรยาบรรณให้สังคมในอนาคตน่าอยู่มากยิ่งขึ้น นั่นคือ จิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคต ประกอบด้วย 1) จิตเชี่ยวชาญ 2) จิตรู้สังเคราะห์ 3) จิตสร้างสรรค์ 4) จิตเคารพ และ 5) จิตรู้จริยธรรม โดยควรมีการสอดแทรกในการจัด การเรียนการสอนทุกรายวิชาให้สอดคล้องกับลักษณะ วิชา มีการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ โดยไม่ทำลาย ความมั่นใจของนักศึกษา จัดกิจกรรมภายในคณะหรือ

มหาวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ สนับสนุนให้นักศึกษาออกไปประกวดผลงานหรือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายนอกมหาวิทยาลัย สอนให้ นักศึกษามีความรู้พื้นฐาน เช่น การมอบหมายงานที่ต้อง ใช้ IT ในการจัดทำรายงานและนำเสนอ การสืบค้นข้อมูล ทาง internet การรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ มีการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนกัน จัดเวทีการแสดงออกผ่าน IT ทั้ง ภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

4.9 แนวทางการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะ การเรียนรู้เพื่อเตรียมความรู้ไปประกอบวิชาชีพ พบว่า ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เพื่อเตรียมความรู้ไป ประกอบวิชาชีพ ควรเตรียมตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปี ที่ 4 อย่างเป็นระบบ และพัฒนาด้าน soft skill โดยมิ การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษารายชั้นปี พัฒนาขึ้นปีละ 1-2 skills ผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งนี้ การเตรียม ความพร้อมในการเรียนการสอนของนักศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 ควรเริ่มตั้งแต่การออกแบบหลักสูตรและมีเป้าหมาย การเรียนรู้ที่ชัดเจน ที่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน และจัดหาแหล่งฝึกภาคปฏิบัติที่มีคุณภาพ

4.10 แนวทางการพัฒนาด้าน soft skill/ การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษารายชั้นปี พบว่า ในการพัฒนา ด้าน soft skill/ การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษารายชั้นปี ควรมีการกำหนดทักษะและสมรรถนะรายชั้นปี ทบทวน รายวิชาและกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดทักษะ กำหนดกิจกรรม การประเมินผล และมีการติดตามเป็นระยะๆ ตาม สมรรถนะนักศึกษารายชั้นปี โดยดำเนินการดังนี้ 1) ประชุมชี้แจงสมรรถนะนักศึกษารายชั้นปีให้นักศึกษา ทราบ 2) ให้กลุ่มเสนอประเด็นที่สนใจ และหากกลุ่มที่สนใจ 3) ให้แต่ละกลุ่มกำหนดขอบเขตในการดำเนินการ 4) ให้ แต่ละกลุ่มนำเสนอสิ่งที่ร่วมกันดำเนินการ 5) อาจารย์ และเพื่อนนักศึกษาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะใน การปรับปรุงแก้ไข 6) มีการนำไปทดลองใช้ และปรับปรุง แก้ไข 7) ประเมิน soft skill และสมรรถนะรายชั้นปี ตามที่กำหนด 8) จัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและเสริม หลักสูตร เพื่อให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ และ 9) จัด

บรรยากาศในสถาบันและคณะให้มีบรรยากาศเป็นมิตร ไม่กดดันนักศึกษา

4.11 ข้อคิดเห็นอื่นๆ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ทักษะทุกด้านมีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษา โดยต้องวางแผนและจัดกิจกรรมให้สอดคล้อง มีการประสานงานกัน ไม่ต่างคนต่างทำกิจกรรม และกิจกรรมควรก่อให้เกิดการพัฒนาหลายๆ ทักษะในเวลาเดียวกัน กิจกรรมควรมีความหลากหลายและเหมาะสมกับความชอบของนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนชอบไม่เหมือนกัน ดังนั้น สมรรถนะผู้สอน แหล่งฝึกที่มีคุณภาพ และระบบการจัดการเรียนการสอน ต้องวางแผนล่วงหน้าตลอดหลักสูตร

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยทักษะ 8Cs โดยรวมในระดับมาก โดยทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ และทักษะการยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลง รองลงมา คือ ทักษะความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ส่วนทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา รองลงมา คือ ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทั้งนี้ขออธิบายได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการคิดขั้นสูง ที่ใช้ในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ โดยนักศึกษามักมีปัญหาในการแยกแยะข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา วินิจฉัยการพยาบาล วางแผนการพยาบาลไม่สอดคล้องกับปัญหา (วิจิตรากุสุมภ์ และสุลธิ ทองวิเชียร, 2560) ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของนฤมล มูลประเสริฐ และคณะ (2566) ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 โดยรวมในระดับดีมาก โดยทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รองลงมา คือ ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ ส่วนทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

คือ ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม รองลงมา คือ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับการศึกษาของรุ่งนภา จันทรา และอดิญาณ์ ศรีเกษตริน (2560) ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 โดยรวมในระดับสูง โดยทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ รองลงมา คือ ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ ส่วนทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่าน และคะแนนเฉลี่ยทักษะการคำนวณ สูงกว่าชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ขออธิบายได้ว่า นักศึกษาพยาบาลที่เรียนในชั้นปีที่สูงขึ้นจะผ่านการเรียนการสอนภาคทฤษฎีที่เพิ่มมากขึ้น และภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงที่หลากหลาย ต้องมีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ และมีการอ่านอย่างพิถีพิถัน นำข้อมูลมาประกอบการทำรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา เป็นต้น อีกทั้งยังต้องใช้การคำนวณเพิ่มมากขึ้น ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การคำนวณยาและสารน้ำ การคำนวณพลังงานจากอาหาร การวิเคราะห์ภาวะสุขภาพของคนในชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของกมลรัตน์ เทอร์เนอร์ และคณะ (2558) ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่าน และคะแนนเฉลี่ยทักษะคณิตศาสตร์ สูงกว่าชั้นปีที่ 1

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์พยาบาลเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่สภาการพยาบาลกำหนดและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับที่ชนิดดา ภูงษ์ทอง (2561) กล่าวว่า ผู้สอนสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดกับผู้เรียนทั้งด้านการเห็นคุณค่าและความหมายของความรู้ ด้านการเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติและทักษะ

สำคัญต่าง ๆ และด้านคุณลักษณะทางจิตใจที่ส่งเสริมการนำความรู้และการปฏิบัติไปใช้ทั้งในชีวิตการเรียนและการทำงานในอนาคต นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยสนับสนุน/นโยบายที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 คือ ทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน มีการกำหนดนโยบาย จัดทำแผน ดำเนินการพัฒนา และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ระดับหลักสูตร มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้นักศึกษาสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทำงานเป็นทีม มีภาวะผู้นำ สามารถสร้างนวัตกรรม สื่อสารและใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และเตรียมความพร้อมในการประกอบวิชาชีพในอนาคตได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของเบญจวรรณ ถนอมชัชวาล, ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, วุฒิชัย เนียมเทศ, และณัฐวิทย์ พจนตันติ (2559) ที่ว่า การพัฒนานักศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญหลายประการ โดยสถาบันการศึกษาควรกำหนดนโยบายและประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนานักศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ จัดทำแผน และพัฒนานักศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความเข้มแข็ง เตรียมตนเองเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผู้บริหารต้องเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับกระบวนการในการพัฒนานักศึกษา สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา พัฒนาอาจารย์ให้มีคุณลักษณะและมีสมรรถนะในการพัฒนานักศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความพร้อมทั้งแนวคิด ความรู้ ทักษะ เจตคติ มีคุณลักษณะ สมรรถนะในการสอนและการพัฒนานักศึกษาในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้อาจารย์และนักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

มีเพียงพอ และเอื้อต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาตามสมรรถนะรายชั้นปี และควรกำหนดนโยบายการพัฒนาอาจารย์และนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาตามสมรรถนะที่กำหนดในศตวรรษที่ 21 และศึกษาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสถาบันการศึกษาในการพัฒนาอาจารย์และนักศึกษาในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ เทอร์เนอร์, ลัดดา เหลืองรัตนมาศ, สราญ นิรันรัตน์, จิราภรณ์ จันทร์อารักษ์, บุญเดือน วัฒนกุล, และทุดิษฐ์รัตน์ รื่นเรือง. (2558). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล ใน *วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ชลบุรี. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 25(2), 178–193.
- จันทร์เพ็ญ อามพัฒน์, เพ็ญนภา พิสัยพันธุ์, จารุวรรณ ทาม่วง, กฤษณิ สุวรรณรัตน์, ชญาดา เนตร์กระจ่าง, และวรัญญา ชลธารกัมปนาท. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี*, 29(2), 36–46.
- ชนิดดา ภูงษ์ทอง. (2561). การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง: ความท้าทายของผู้สอนในระดับอุดมศึกษา. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 24(1), 163–182.

- นฤมล มูลประเสริฐ, จุติพร สอนจ้อย, พิชดา อุดเสน, พัชรดา จันทร์ฉาย, พิมพ์พรรณ พรหมเทศ, และ อังศวีร์ จันทะโคตร. (2566). ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. *วารสารสุขภาพและการพยาบาล มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 2(2), 58–72.
- เบญจวรรณ ถนอมชยวัช, ฟ่องศรี วาณิชย์สุภวงศ์, วุฒิชัย เนียมเทศ, และณัฐวิทย์ พจนตันติ. (2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 3(2), 208–222.
- รุ่งนภา จันทรา, และอดิญาณ์ ศรีเกษตริน. (2560). ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 4(1), 180–190.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. สืบค้นจาก <https://www.scbfoundation.com/stocks/5a/file/1381311572hbs6y5apdf>
- วิจิตรา กุสุมภ์, และสุลี ทองวิเชียร. (2560). การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 25(3), 1–8.
- สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล. (2561). *ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นจาก <https://www.trueplookpanya.com/education/content/66054/>
- เอื้อจิต สุธาผล, ภาวิณี แสงสุข, และชลดา กิ่งมาลา. (2564). ผลของการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารแพทยนาวิ*, 48(2), 379–392.
- Kay, K. (2010). *Enriching minds for the 21st century. 21st century skills: Why they matter, what they are, and how we get there*. Retrieved from <https://www.innovationlabs.com/plsd/resources/kenkay.pdf>
- Martin, J. (2012). *The meaning of the 21st century: A vital blueprint for ensuring our future*. London: Transworld Digital.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.